

J'ai deux amours...

6 februari 2019

J'ai deux amours, mon pays et Paris, zong Josephine Baker in 1930. Ik zing het haar niet na, maar Parijs is ook voor mij de stad waar ik me het meest thuis voel. Natuurlijk, Rome, Berlijn, Wenen mogen er ook zijn... en Amsterdam niet te vergeten. Maar *Paris, Paname* heeft een apart plekje in mijn hart. Dat komt voor een groot deel doordat ik er als achttienjarige samen met een vriend naar toe ben getrokken. Ik was onmiddellijk verliefd op de stad. Ik was het al op de taal, hoewel ik die nauwelijks spreken kon.

Verstaan lukte helemaal niet en dat is toch een absoluut vereiste om te kunnen communiceren. En dat wilde ik zo graag! Een enkele keer in je leven zijn de Goden je goedgezind. Op een terras van een café in Montparnasse raakte ik op een zonnige middag aan de praat met een aimabel meisje van mijn leeftijd, diezelfde avond nog zaten mijn vriend en ik aan tafel bij haar vader, boulevard Montparnasse, een weduwnaar en zakenman. Hij had in de oorlog in het verzet gezeten en beschikte over een fenomenaal netwerk. Binnen een kleine week had hij een baantje als receptionist in een hotel voor ons geregeld. Ons Frans ging ongekend spectaculair vooruit! Als je dag in, dag uit, uren achter elkaar gedwongen bent Frans te praten en ondertussen ook nog telefoneren moet, dan leer je in een maand meer dan in jaren op school. Ik bofte bovendien met mijn baas. Wij konden het uitstekend met elkaar vinden. Het was een vriendelijke zestiger, die alleen maar Frans sprak, in die tijd niet ongewoon, terwijl ik met mijn Engels en Duits ook niet-Franse gasten te woord kon staan. Hij was blij dat hij me had aangenomen en had graag gewild dat ik zou blijven. Ik werd goed betaald, kreeg een kamer in zijn hotel en mocht zijn koelkast leeg plunderen. Een week later kreeg mijn vriend ook logies bij zijn baas, maar moest wel zelf voor eten zorgen.

Daarvoor hadden we een kamer - eufemisme - in hotel Mistral. Het krakkemiggge gebouw is zo'n twintig jaar geleden gerenoveerd. Destijds was 't het goedkoopste hotel in heel Montparnasse dat we na uitgebreid spoorwerk konden vinden. We sliepen onder de hanenbalken. Als je omhoog keek, kon je een streepje lucht zien. Er stond een emmer in de kamer, voor het geval dat

Hôtel Mistral, 24 rue Cels, Montparnasse. Gerenoveerd.

het door het dak heen regende. Op de etage was één WC voor alle gasten. Een badkamer was er niet. Maar daar zaten we niet mee. De bijna bouwval werd zelfs een heilige tempel, toen we vernamen dat onze beider Held, de wereldberoemde filosoof en schrijver Jean-Paul Sartre, er vroeger een kamer had gehuurd. Misschien wel de onze... Ik was diep onder de indruk, en vroeg de *patronne* de volgende dag of zij wist dat ze een *genie* onder haar dak had gehad. Helaas, mijn vurige bewondering voor het *genie* vond geen enkele weerklank. Het *genie* liet haar volkomen koud, zij vond hem een *salaud*, een klootzak. Hij betaalde, of niet, of slecht.

Jean-Paul Sartre, 1905-1980.

Er is geen jaar in mijn leven voorbij gegaan waarin ik Parijs niet een of meerdere keren heb bezocht. Jarenlang bleef ik gecharmeerd van de film *Les tricheurs* van Marcel Carné. Daarin zag je hoe moderne Parijse jongeren rondom Saint-Germain-des-Prés leefden, zich afzettend tegen de conservatieve, moralistische opvattingen van oudere generaties. Ze troffen elkaar in jazzkelders, gekleed in zwarte coltruien en leren jasjes, *blousons noirs*, en spraken een eigen taal. Later kwamen daar de films van de *Nouvelle Vague* bij, waar ik fan van werd. Ik leerde Franse gedichten en chansons uit mijn hoofd, las alles wat ik te pakken kon krijgen over Parijs, over Montparnasse, Montmartre, le Marais, Saint-Germain-des-Prés... Hield zelfs van de maffe métrolucht. Parijs werd *mijn* stad. Pas veel later, toen ik de dertig ruimschoots gepasseerd was, kreeg ik belangstelling voor andere steden en voor het platteland, *la France profonde*.

Met een variant op Josephine Baker zeg ik nu: *j'ai deux amours, Paris et le Périgord*. In die volgorde. In Parijs had ik permanent willen wonen (niet gelukt), de vakanties wilde ik in de Périgord doorbrengen (wél gelukt). Maar... *Paname est mon premier amour*. Als we na onze vakantie in de Dordogne weer naar het noorden rijden, blijven we meestal een dag of twee in Parijs hangen, *à la recherche du temps perdu*.

Les tricheurs.